

Recenzja

**Norbert Kowal, *Tworzenie i rejestracja organizacji
pożytku publicznego. Komentarz,*
Kraków 2005, s. 186**

I. Recenzowana książka składa się z trzech zasadniczych części. Część pierwszą (s. 17-83) stanowi komentarz do art. 1-27 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz innych przepisów regulujących rejestrację organizacji pożytku publicznego. Na część drugą (s. 87-127) składają się wzory przykładowo wypełnionych formularzy wniosków. W części trzeciej (s. 131-179) zawarte są natomiast: tekst ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie¹ oraz akty prawne powiązane z jej stosowaniem. Publikację uzupełnia wykaz skrótów, przedmowa Autora, wykaz literatury oraz indeks rzeczowy. Rozważania merytoryczne zaś poprzedzone są uwagami wstępnymi.

II. Celem publikacji, jak wskazuje Autor (s. 9), jest omówienie w sposób wyczerpujący i przejrzysty zagadnień związanych ze stosowaniem przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz sądową rejestracją podmiotów ubiegających się o status organizacji pożytku publicznego (cyt. dalej: status o.p.p.). Stąd komentarz ten jest

¹ Dz.U. Nr 96, poz. 873 z późn. zm. (dalej: u.d.p.p.w.).

adresowany przede wszystkim do praktyków wymiaru sprawiedliwości, do istniejących już fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji społecznych lub kościelnych, zamierzających uzyskać status o.p.p. oraz do podmiotów rozważających utworzenie organizacji pożytku publicznego.

III. Komentarz do poszczególnych artykułów u.d.p.p.w. (s. 17-83) jest zbudowany w sposób klasyczny i typowy. Poszczególne jego tezy zostały sformułowane jasno i klarownie. Autor posługuje się językiem zrozumiałym nie tylko dla osób z wykształceniem prawniczym. Pozytywnie należy również ocenić cytowanie w kwestiach szczegółowych poglądów przedstawicieli doktryny i judykatury. Ciekawym zabiegiem było przedstawienie – w tezie 4 komentarza do art. 22 u.d.p.p.w. – zasad dokonywania wpisów do Krajowego Rejestru Sądowego w formie krótkiego komentarza do odnośnych przepisów ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym². Z drugiej strony szkoda, że Autor, komentując niektóre przepisy ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (także ustawy o KRS), ograniczył się w zasadzie wyłącznie do powtórzenia własnymi słowami ich treści (tak np. w odniesieniu do art. 8, 10, 13 u.d.p.p.w. czy art. 49a i 52 ust. 5 ustawy o KRS) bądź jedynie do odesłania do przepisów wykonawczych (tak np. w odniesieniu do art. 14 czy 15 u.d.p.p.w.).

A oto moje szczegółowe zastrzeżenia i wątpliwości do pierwszej części recenzowanej pracy. Po pierwsze, w tezie 2 komentarza do art. 1 u.d.p.p.w. można było, definiując pojęcie organu administracji publicznej, przytoczyć odnośne artykuły ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego³ (art. 5 § 2 pkt 3 oraz art. 1 pkt 2). Z kolei w tezie 2 komentarza do art. 2 u.d.p.p.w. brak wyraźnego podkreślenia, że porozumienie o wykonanie świadczeń przez wolontariusza na rzecz korzystającego kreuje pomiędzy tymi podmiotami stosunek cywilnoprawny, do którego należy stosować przede wszystkim przepisy kodeksu cywilnego. Stąd zdolność osoby fizycznej do zawarcia porozumienia o wykonanie jakiegoś świadczenia należy zatem oceniać według art. 11-22 k.c., a nie, jak chce tego Autor, według przepisów kodeksu pracy (art. 22 § 2 i 3 k.p. oraz art. 190 k.p.). Pisząc, że jednym z wymogów

² Dz.U. z 2001 r. Nr 17, poz. 209 z późn. zm. (dalej: ustawa o KRS).

³ Dz.U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.

przyjęcia, iż dana działalność nosi znamiona pożytku publicznego jest to, by była ona społecznie użyteczna (teza 1.I do art. 3 u.d.p.p.w.), nie wystarczy, moim zdaniem, odesłać do odnośnej literatury i orzecznictwa dotyczącego fundacji, gdzie pojęcie użyteczności społecznej zostało bliżej zdefiniowane, lecz należało się pokusić o chociażby krótką jego definicję. Nie jest natomiast prawdziwe stwierdzenie (teza 4 komentarza do art. 6), że nieodpłatna działalność pożytku publicznego nie może być tożsama z prowadzoną przez podmiot działalnością gospodarczą (tak też w tezie 1 komentarza do art. 9). Zważywszy na cele, jakie przed recenzowaną pracą postawił sobie jej Autor (zob. wyżej) – można było w komentarzu do art. 10 wspomnieć o tym, w jaki sposób podmiot ubiegający się o status o.p.p. winien udowodnić spełnienie wymogu, jakie księgom rachunkowym stawia komentowany przepis. Chodzi między innymi o rachunkowe wyodrębnienie działalności pożytku publicznego prowadzonej w sposób nieodpłatny, od tej prowadzonej odpłatnie. Wydaje się, że wystarczającym dowodem będzie złożenie przez członków organu reprezentacji stosownego oświadczenia, podpisanego zgodnie z zasadą reprezentacji oraz dodatkowo przez osobę uprawnioną do prowadzenia ksiąg rachunkowych podmiotu. Natomiast lakoniczny komentarz do art. 15 u.d.p.p.w. można było uzupełnić chociażby poprzez stwierdzenie, że wybór oferty realizacji zadań publicznych, o którym mowa w ust. 3 cytowanego przepisu nie następuje w drodze decyzji administracyjnej, wobec czego nie mają do niej zastosowania przepisy kodeksu postępowania administracyjnego, poza przepisami działu VIII o skargach, albo przynajmniej odesłać czytelnika do tezy 3 komentarza do art. 12, gdzie jest o tym mowa. Z kolei w komentarzu do art. 17 u.d.p.p.w. warto by, moim zdaniem, uczynić odesłanie do § 7 ust. 1 i 2 ramowego wzoru umowy o wykonanie zadania publicznego, stanowiącego załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 października 2003 r. w sprawie wzoru oferty realizacji zadania publicznego, ramowego wzoru umowy o wykonanie zadania publicznego i wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania⁴, który został zamieszczony w trzeciej części re-

⁴ Dz.U. Nr 193, poz. 1891. Obecnie obowiązujące analogiczne rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 grudnia 2005 r. (Dz.U. Nr 264, poz. 2207) reguluje wspomnianą wyżej kwestię w § 8 ust. 1 i 2 ramowego wzoru umowy stanowiącego załącznik nr 2 do tego rozporządzenia.

cenzowanej pracy (s. 164-167). Nie jest natomiast słuszne stwierdzenie (teza 1.I komentarza do art. 20), jakoby wnioskodawca winien był złożyć (wraz z wnioskiem o ujawnienie w Krajowym Rejestrze Sądowym wzmianki o posiadaniu przez niego statusu o.p.p.) oświadczenie o prowadzeniu działalności pożytku publicznego. Co prawda ustawa nie wymienia enumeratywnie możliwych środków dowodowych, za pomocą których można wykazać prowadzenie takiej działalności, nie wydaje się jednak, by wystarczające było stosowne oświadczenie. Takim dowodem będzie natomiast sprawozdanie z działalności wnioskodawcy (uzupełnione na przykład o materiały prasowe), przy czym nie musi ono spełniać żadnych warunków formalnych poza wymogiem podpisania zgodnie z zasadą reprezentacji podmiotu ubiegającego się o wpis. W tym miejscu można było również podkreślić, że na pewno niewystarczający jest zapis statutu mówiący o prowadzeniu przez podmiot działalności o charakterze pożytku publicznego. Z drugiej strony statut może, moim zdaniem, zawierać zapisy, o których mowa w art. 20 pkt 4-6 u.d.p.p.w., przy czym wystarczającymi dowodami na spełnienie wymogów ustawowych będą również stosowne oświadczenia, podpisane w sposób zgodny z przyjętą zasadą reprezentacji podmiotu. O takiej alternatywie jednak Autor nie wspomina (zob. tezy 1.IV-VI komentarza do art. 20 cytowanej ustawy). Jeżeli chodzi o komentarz do art. 20 pkt 7 (teza 1.VII), to ogranicza się on w zasadzie jedynie do przytoczenia treści ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (podobna uwaga odnosi się również do tezy 1.II, gdzie przytoczona została treść art. 4 u.d.p.p.w.). Uważam to za duży błąd. Autor cytując ustawę, stwierdza bowiem między innymi, że zakazy wymienione w tym przepisie mogą zostać wprowadzone wprost do statutów organizacji albo mogą zostać przyjęte na podstawie uchwał odpowiednich władz organizacji. Moim zdaniem brak jakiegokolwiek komentarza może sugerować czytelnikowi, że odnośne zapisy mogą znaleźć się w innym niż statut akcie wewnętrznym, w przypadku gdy dany podmiot statut posiada (stowarzyszenia, fundacje), a to nie jest zgodne z prawdą. Z brzmienia art. 20 pkt 7 u.d.p.p.w. jednoznacznie bowiem wynika, iż w przypadku organizacji pozarządowych działających na podstawie statutu, to właśnie statut winien zawierać określone w ustawie obligatoryjne zapisy. Zwrot „inne akty wewnętrzne” należy odnosić do tych podmiotów, które nie posiadają statutu. Dla nich to bowiem właśnie ustawodawca

przewidział umieszczenie zapisów o treści określonej w cytowanym przepisie w „innych aktach wewnętrznych”. Nie bez znaczenia dla oceny omawianej tu kwestii jest również fakt, iż innym aktem jest statut, a innym regulamin bądź uchwała. Statut dla podmiotów, które zobowiązane są go posiadać, stanowi podstawowy dokument. Jest on również w kontaktach z innymi podmiotami podstawowym źródłem informacji o sposobie, zakresie i zasadach działania tegoż podmiotu. Natomiast regulamin czy uchwała nie są aktami podmiotu, tylko aktami poszczególnych jego organów. Nie są to więc dokumenty ujawniane w jakikolwiek sposób w obrocie, w każdej chwili mogą być przez dany organ zmienione i w żaden sposób, gdy nie są ujawnione, nie podlegają kontroli sądu. Tak więc nietrudno wyobrazić sobie sytuację, że po dokonaniu wpisu stosownej informacji o posiadaniu przez podmiot statusu o.p.p., organ, który wydał uchwałę czy regulamin, zmieni ją, wykreślając z niej zapisy, o których mowa w art. 20 pkt 7 ppkt a-d u.d.p.p.w. Nadal jednak będzie posiadał ten status wobec braku stosownej informacji sądu. Stworzenie takiego stanu rzeczy nie było na pewno intencją ustawodawcy, który szczegółowo określił wymogi stawiane podmiotom ubiegającym się o nadanie statusu o.p.p, a ocenę, czy dany podmiot spełnia te wymogi, czy też nie, oddał pod kontrolę sądu (art. 22 u.d.p.p.w.). Sąd ten w przypadku stwierdzenia, że posiadający status o.p.p. podmiot przestał spełniać chociażby jeden z wymogów, o których mowa w art. 20 u.d.p.p.w., może na zasadzie art. 12 ust. 3 ustawy o KRS wykreślić z urzędu informację o posiadaniu przez ów podmiot tego statusu. Komentując art. 20 pkt 7 u.d.p.p.w., należało również zwrócić czytelnikowi uwagę na częsty błąd, jakim jest zmiana brzmienia końcowej części ppkt. d cytowanego przepisu (chodzi o zastępowanie fragmentu „oraz ich osób bliskich” słowami „oraz ich osoby bliskie”). Zamieszczenie tak sformułowanego zapisu powoduje istotną zmianę znaczenia treści wymaganej przez ustawodawcę. Spod zakazu, o którym mowa we wspomnianym wyżej przepisie, zostają bowiem w ten sposób wyłączone osoby bliskie w stosunku do członków organizacji, członków organów organizacji lub pracowników organizacji, które działają jako osoby fizyczne niezwiązane z tą organizacją. Równie lakoniczny co komentarz do art. 20 pkt 7 jest komentarz do art. 21 u.d.p.p.w., co dziwi, skoro wspomniany przepis wprowadza nieco odmienne zasady uzyskiwania statusu o.p.p. przez kościelne osoby prawne i jednostki organizacyjne,

które nie są organizacjami pozarządowymi. Nie znajdziemy więc w komentarzu odpowiedzi między innymi na pytanie, czy podmioty, których statuty albo inne akty wewnętrzne nie przewidują w ogóle organów nadzoru lub kontroli albo jednoznacznie określają jednoosobowy skład takiego organu, będą mogły skutecznie ubiegać się o status o.p.p. (takie pytanie zapewne paść musi, skoro art. 21 pkt 4 u.d.p.p.w. nakazuje odpowiednie stosowanie normy prawnej zawartej w art. 20 pkt 6 ustawy). Moim zdaniem za słuszny należy uznać pogląd, zgodnie z którym niespełnienie wszystkich albo tylko niektórych wymogów wymienionych w art. 20 pkt 6 u.d.p.p.w. nie będzie stanowiło przeszkody dla uzyskania statusu organizacji pożytku publicznego, o ile taka sytuacja znajdzie oparcie w historii (tradycji) działalności danej kościelnej osoby prawnej lub jej jednostki organizacyjnej.

Jak już wyżej wspomniano, nieco odmiennie od pozostałych skonstruowany został komentarz do art. 22 u.d.p.p.w. Bowiem zasadnicza część rozważań tam zawartych (teza 4) odnosi się do wybranych przepisów ustawy o KRS, które dotyczą zasad dokonywania wpisów do Rejestru. Natomiast dwie pierwsze tezy stanowią powtórzenie treści ust. 1 i 2 komentowanego przepisu, zaś w tezie 3 zawarte są rozważania na temat ogólnych zasad, jakimi rządzi się postępowanie nieprocesowe, którego jednym z postępowań odrębnych jest postępowanie rejestrowe. Dokonane tam przedstawienie należy ocenić pozytywnie. Moim zdaniem należało jedynie dodać (pisząc o tym, że o nadaniu statusu o.p.p. decyduje sąd rejestrowy), że niedopuszczalny jest statutowy zapis mówiący o tym, iż dany podmiot jest organizacją pożytku publicznego. Jest to bowiem błąd, jaki stosunkowo często popełniają wnioskodawcy ubiegający się o wspomniany wyżej status. A oto moje zastrzeżenia do odnośnych przepisów ustawy o KRS. Po pierwsze, wymieniając w tezie II komentarza do art. 19 formularze, na jakich składane są wnioski do sądu rejestrowego, należało – skoro dopuszcza się możliwość ubiegania się o status o.p.p. również przez spółki kapitałowe – wymienić formularze dla tych podmiotów właściwe, a więc KRS-Z3 (uwaga ta dotyczy również tabelarycznego przedstawienia warunków formalnych i fiskalnych, jakim muszą sprostać poszczególne typy podmiotów starające się o uzyskanie statusu o.p.p. – zob. teza XIV komentarza do cytowanego przepisu). Lista formularzy nie zawiera również formularza KRS-X2 wspomnianego w części drugiej

(s. 124-127), gdzie zamieszczone zostały wzory przykładowo wypełnionych formularzy wniosków. Omawiając koszty postępowania rejestrowego w sprawach związanych z działalnością pożytku publicznego (tezy IV, VI, VII i XIV), można było odnieść się w kilku słowach do kwestii związanych z możliwością uzyskania przez wnioskodawcę zwolnienia z obowiązku ich ponoszenia. Nadto w tezie XIV komentarza do art. 19 (tabela) i tezie II komentarza do art. 49 ustawy o KRS podano sprzeczne informacje na temat obowiązku ponoszenia opłat za ogłoszenie wpisu w Monitorze Sądowym i Gospodarczym (MSiG) w przypadku złożenia wniosku o ujawnienie wzmianki o złożeniu sprawozdania merytorycznego. Moim zdaniem wniosek o wpis odnośnej wzmianki wolny jest od opłaty w MSiG (pamiętać wszakże należy, że praktyka sądów rejestrowych w tej materii nie jest jednolita). Uzupełnienia wymagają, moim zdaniem, również tezy IX, XI-XIII. W pierwszej z nich należało wskazać, kiedy przyjmuje się, że wniosek złożony na urzędowym formularzu został nieprawidłowo wypełniony, co skutkuje jego zwrotem. Moim zdaniem zwrot wniosku może mieć miejsce jedynie wówczas, gdy jakiegokolwiek pole formularza pozostało puste, to znaczy nie zostało wykreślone albo nie zostało wypełnione treścią. Natomiast w tezie XI winno się było wskazać braki wniosku, które skutkują odpowiednim stosowaniem art. 130 k.p.c. (na przykład niepodpisanie wniosku przez osobę uprawnioną do jego złożenia, brak pełnomocnictwa czy wymienionych w formularzu wniosku załączników). Nadto Autor zapomniał wspomnieć, że na zarządzenie o zwrocie wniosku wydane przez referendarza przysługuje skarga (ewentualnie należało czytelnika odesłać do tezy 3 komentarza do art. 22 u.d.p.p.w., gdzie przy okazji omawiania ogólnych zasad postępowania rejestrowego jest mowa o tym, że od orzeczenia referendarza przysługuje w terminie tygodniowym skarga do sądu rejonowego). W tezie XII warto było wskazać rygor niezłożenia tekstu jednolitego w trybie art. 24 ustawy o KRS. Właściwy jest rygor grzywny. I w końcu tezę XIII winno się było uzupełnić o stwierdzenie, że termin do usunięcia przeszkody do dokonania wpisu jest terminem sądowym, a więc w odróżnieniu na przykład od terminów procesowych wspomnianych w art. 130 k.p.c. czy art. 24 ust. 1 ustawy o KRS, może ulec przedłużeniu na zasadzie art. 166 k.p.c. Niezrozumiałe są natomiast dla mnie kryteria, w oparciu o które zbudowana została tabela (zob. teza XIV), w której przedstawione zostały warunki

formalne i fiskalne, jakie muszą spełnić poszczególne typy podmiotów starające się o uzyskanie statusu o.p.p. Skoro odnosić się ma ona do pierwszego wniosku o wpis informacji o posiadaniu statusu organizacji pożytku publicznego (na co wskazuje określenie „starające się o uzyskanie statusu” – zob. też teza V i VIII), to po co zamieszcza się w niej informacje na temat opłat za ogłoszenie wpisu w MSiG w przypadku wniosku o dokonanie zmian w przedmiocie działalności pożytku publicznego. Dziwi to zwłaszcza, jeżeli zważyć, że w kolumnie „formularze” brak wspomnienia formularza KRS-Z-OPP, który jest właściwy w takich przypadkach. Niezrozumiały jest również brak odnośnych informacji dotyczących spółek kapitałowych nieprowadzących działalności gospodarczej. Dziwi również brak wspomnienia w tej części recenzowanej pracy regulacji zawartej w art. 20 ust. 2a ustawy o KRS, skoro wcześniej (teza 3 komentarza do art. 22 u.d.p.p.w.) mowa była o przypadkach działania sądu z urzędu w przypadkach określonych w art. 12 ust. 3 i art. 24 ust. 4 ustawy o KRS. Zasadnicza różnica pomiędzy skutkiem wpisu do Rejestru, o którym mowa w komentowanym art. 20 ust. 1 ustawy o KRS, a tym wspomnianym w ust. 2a cytowanego przepisu polega na tym, że wpisy dokonane między innymi na zasadzie art. 12 ust. 3 oraz 24 ust. 4 ustawy o KRS są dokonywane dopiero z chwilą uprawomocnienia się postanowienia w przedmiocie wpisu, a nie niezwłocznie po jego wydaniu. Nadto w tezie III komentarza do art. 20 ust. 1 ustawy o KRS nie wspomniano, że jednym z postanowień orzekającym co do istoty sprawy jest postanowienie o przyjęciu dokumentów do akt rejestrowych na zasadzie art. 9 ust. 2 ustawy o KRS.

Mam również pewne uwagi w stosunku do komentarza do kolejnych przepisów u.d.p.p.w. Przede wszystkim nie mogę się zgodzić ze stwierdzeniem Autora, zawartym w tezie 4 komentarza do art. 23, jakoby organizacje pożytku publicznego nieprowadzące działalności gospodarczej nie miały obowiązku składania do sądu corocznych sprawozdań finansowych. Jest prawdą, że brak odnośnych przepisów prawa materialnego nakazujących takie postępowanie. Stosownie bowiem do art. 80 ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁵, w przypadku jednostek niebędących spółkami handlowymi, jeżeli nie prowadzą one działalności gospodarczej, nie stosuje się przepisów rozdziału 6 i 7 tej

⁵ Tekst jedn.: Dz.U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.

ustawy, a zatem i art. 69, który nakazuje kierownikowi danej jednostki składać we właściwym sądzie rejestrowym roczne sprawozdanie finansowe. Moim zdaniem jednak brak przepisów prawa materialnego nie może być tutaj argumentem, skoro istnieją odnośne normy formalnoprawne, a to § 119 pkt 2 ppkt a rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2000 r. w sprawie szczegółowego sposobu prowadzenia rejestrów wchodzących w skład Krajowego Rejestru Sądowego oraz szczegółowej treści wpisów w tych rejestrach⁶, wydanego na podstawie delegacji zawartej w art. 54 ustawy o KRS. W komentarzu do art. 24 u.d.p.p.w. wskazano jako jeden z przepisów odrębnych, o których tam mowa, art. 35 ust. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami⁷, co może dziwić, zważywszy, iż został on uchylony przez art. 1 pkt 21 lit. b ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz niektórych innych ustaw⁸, zmieniającej ustawę o gospodarce gruntami z dniem 22 września 2004 r. Recenzowana praca zaś uwzględnia stan prawny na dzień 31 lipca 2005 r. Komentując art. 27 u.d.p.p.w. wprowadzający możliwość przekazywania przez obywateli 1% podatku na rzecz wybranej przez siebie organizacji pożytku publicznego, można było również wspomnieć o nowelizacji przepisów ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku od osób fizycznych⁹, a dotyczących darowizn, które podatnik może odliczyć od podstawy podatku. Zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 9a cytowanej ustawy, odliczeniu od podstawy podatku podlegają kwoty darowizn przekazanych na cele określone w art. 4 u.d.p.p.w. organizacjom pozarządowym oraz podmiotom, o których mowa w art. 3 u.d.p.p.w., prowadzącym działalność pożytku publicznego w sferze zadań publicznych, określonych w tej ustawie. Przy czym, za darowizny, o których mowa, nie uważa się wpłat dokonanych w ramach instytucji 1%.

IV. Na część drugą opracowania, o czym była mowa na początku, składają się wzory przykładowo wypełnionych formularzy wniosków.

⁶ Dz.U. Nr 117, poz. 1237 z późn. zm.

⁷ Dz.U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 z późn. zm.

⁸ Dz.U. z 2004 r. Nr 141, poz. 1492.

⁹ Dz.U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176 z późn. zm.

Również i w tej części Autor nie ustrzegł się błędów. Na przykład, z niewiadomych powodów wskazał w polu 19 formularza KRS-ZK dla organu nadzoru (s. 96), że ujawniona tam osoba nie jest zawieszona w pełnieniu swojej funkcji, chociaż z opisu tego pola wynika jasno, że informacja, którą się tam ujawnia, dotyczy wyłącznie osób wchodzących w skład organu reprezentacji. Przy czym pamiętać należy (o czym zdaje się zapomniał Autor), że (stosownie do treści § 118 w zw. z § 100 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie szczegółowego sposobu prowadzenia rejestrów wchodzących w skład Krajowego Rejestru Sądowego oraz szczegółowej treści wpisów w tych rejestrach) pole to nie dotyczy podmiotów takich jak stowarzyszenia (a tej formy prawnej prowadzonej działalności dotyczy wypełniony przykładowo formularz KRS-ZK dla organu reprezentacji – s. 94). Pamiętać również należy, że w formularzu KRS-W-OPP (KRS-Z-OPP) winno się ujawniać poszczególne rodzaje prowadzonej działalności społecznie użytecznej wraz z dobranymi właściwymi kodami, zaczerpniętymi z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD)¹⁰, przy czym opis działalności winien być maksymalnie szczegółowy. Stąd niedopuszczalne jest określenie tej działalności za pomocą zaczerpniętych z PKD sformułowań niemających charakteru rzeczywiście określającego rodzaj prowadzonej działalności, na przykład „pomoc społeczna pozostała, bez zakwaterowania”, jak tego chce Autor (s. 101). Jest to o tyle istotne, że błąd ten stosunkowo często popełniają wnioskodawcy ubiegający się o status o.p.p.

V. Na część trzecią recenzowanej pracy składa się tekst ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz wybór aktów prawnych powiązanych z jej stosowaniem. Jest on kompletny z punktu widzenia tematyki poruszanej w części pierwszej. Moim zdaniem można go było jedynie uzupełnić o wyciąg z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2000 r. w sprawie szczegółowego sposobu prowadzenia rejestrów wchodzących w skład Krajowego Rejestru Sądowego oraz szczegółowej treści wpisów w tych rejestrach.

¹⁰ Dz.U. Nr 33, poz. 289 z późn. zm.

VI. Opracowanie kończy wykaz literatury (wyłącznie tej, na którą powołuje się Autor w recenzowanej pracy) oraz indeks rzeczowy. Zawarte w nim hasła (45) odnoszą się wyłącznie do przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Z niewiadomych przyczyn znajdują się w nim odesłania również i do tych artykułów, które nie są komentowane czy powoływane w pracy.

VII. Mając na uwadze wskazane wyżej merytoryczne braki recenzowanej pracy, trudno o jej jednoznaczną ocenę. Będzie ona pozytywna w odniesieniu do komentarza do działu I ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, natomiast pozostałe jej części, zwłaszcza komentarz do rozdziału 3 działu II ustawy oraz tę, która zawiera wzory przykładowo wypełnionych formularzy wniosków, ocenić należy negatywnie. Ponieważ są to zarazem najistotniejsze fragmenty pracy z punktu widzenia celów, jakie postawił przed sobą jej Autor, może ona, moim zdaniem, stanowić jedynie subsydiarne źródło poznania problematyki związanej ze stosowaniem przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz z sądową rejestracją podmiotów ubiegających się o status organizacji pożytku publicznego.

Tomasz Palmirski